

List izhaja vsaki dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8., 3 mesece L 22., pol leta L 38., celo leto L 75.—, v izmuzemstvu mesečno L 6.50 več.— Posamezne številke 30 st.— Oglasnina za 1 mm prostora v širini 1 kolone (58 mm): za trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osemstnice, zahvale, poslana, vabila L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.— Oglasi na prvi strani L 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst, ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 68-04. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne "Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Giuseppa Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

Kako se ustvarja moda

V torek smo objavili na tem mestu članek, v katerem smo si ogledali z nekaterih vidikov današnje ženske mode, med drugim tudi z estetičnega stališča, ter prišli do zaključka, da je vsaka pretiranost tudi na modi neestetična in torej grda. Danes hočemo pokazati, kako moda nastaja in se spreminja. Misli, ki jih bo bral čitatelj v tem članku, ga bodo tem bolj zanimali, ker jih ni formuliral nihče drugi nego Jacques Worth, eden izmed najvplivnejših tvorcev pariške mode.

Kako se moda spreminja in zakaj? — Na to vprašanje — pravi sam Jacques Worth — ki mi ga pogostoma stavi, je zelo težko odgovoriti, kajti moda se ne spreminja naglo, na pr. od ene sezone do druge. Ne, moda se spreminja prav počasi. Res je sicer, da se pojavljajo vedno nove podrobnosti, toda temeljne črte obleke se spreminjajo zelo počasi. To je popolnoma naravno, kajti moda je v tesni zvezi s spremembami duševnosti, morale in običajev. Nove življenjske smernice, razmah sporta, avtomobila in aeroplana, nove ideje v ženskem gibanju ali feminizmu in podobne nove stvari so, ki povzročajo spremembe na ženski noši. Po vsaki veliki vojni nastopijo korenite spremembe razmeje, popuščanje v moralnosti — in zato postane tudi ženska obleka manj temna, manj popolna in prozornejša.

Obrnimo se nazaj v dobo prvega francoskega cesarstva! Obleka, ki so jo nosile tedanje ženske, je puščala fantaziji zelo malo prostora. Resnica je, da so bila krila dolga, toda bila so tudi ozka in prozorna. Pas je bil na umeten način pomaknjen navzgor in krog je bil spušen znatno navzdol. V bistvu se je zgodilo isto tudi po svetovni vojni. Krila so postala kratka in ozka. Ženske so opustile na svoji obleki razne kose in dele, ki so jih nosile skozi več ko eno celo stoletje. Krog ženske obleke je postal enostavnejši in se je mnogo približal moškemu kroju. Ženske so se navadile na obleko iz enega kosa z enostavnim dolgim plaščem za na ulico.

Vojna je mnogo doprinesla k emancipaciji ženske in nadaljuje se borba, katero so začele angleške sufražetke. Ženska je postala manj odvisna, svobodnejša, in to je našlo svoj izraz tudi v obleki. Toda vse kaže, da so se ženske že naveličale svoje "moške maskerade", in dasi se ne more več misliti, da bi se zopet vrnila ona dolga krila, s katerimi so čistile naše babice prah po ulici, se vendar opaža, da postajajo krila daljša, širša. V dobi množičnih vladarjev se je moda širila v dvora. Kralji in kraljice so potrjevali novo modo. Nosile so se uniforme in etiketa je bila stroga. Ne držati se etikete je pomenilo tedaj zgubiti milost in naklonjenost dvora. Ako je kralj pohvalil cvetko, ki si jo je dela kaka dama v lasi, tedaj so se že drugi dan pojavile vse dvorne dame s cvetko v laseh in s tem se je pojavila nova moda.

Večkrat pa je nastala nova moda tudi iz potrebe. Moj ded mi je pripovedoval zgodbo o neki Madame de Fontaines, katera je bila zgubila na lovu klobuk. Vzela je trak s svoje obleke in si z njim obvezala glavo, da bi mogla lov nadaljevati. Ko je kralj to videl, je vzkliknil: «Zares lepa iznajdba!» In naslednji dan so se pokazale vse dame na dvoru s frizuro «à la Fontaines».

Dandanes tvorijo novo žensko modo bolj moški nego ženske same. Kdor pa dela načrte za žensko modo, mora paziti na vse mogoče okoliščine, mora vedeti, kako ženske porabljajo svoj čas, dalje mora napraviti številne poskuse, dokler ne najde zares nekaj novega, kar odgovarja potrebi, je praktično in izredno lepo, tako da se najlepša ženska ogreje z njegovo iznajdbo in jo usvoji. Kakor vsi ljudje, ki ustvarjajo, tako mislijo neprenehoma tudi tvorca mode in iščejo vedno novo. Ko gre tak tvorec mode na sprehod, mu lahko da na pr. solnčni zahod idejo za kako novo barvo obleke. Moj ded, ki je ustanovil

firmo pod svojim imenom, je videl neko žensko, ki je prala na bregu reke perilo. Pridvignila je bila krilo, da ga ne zmoči. Izpod krila je gledala spodnja obleka. Mojemu dedu sta dopadali ti dve črti, prišel je domov in ustvaril «tunfiko», ki je imela velik uspeh in se je nosila skozi več let. Zgodi se tudi, da tvorec mode nekaj zamisli, toda kmalu opazi, da svoje ideje ne more izraziti na obleki. V svoji delavnici dela številne poskuse, a na koncu je rezultat popolnoma nekaj drugega, nego se je sam nadejal. Tudi tako nastaja nova moda.

Danes nudijo tvorca mode svojim klijentinjam najnovejšo iznajdbo in one jih sprejemajo ali odklonijo. Ako je spreten, ve že vnaprej, kakšna je njihova želja, in gleda, da jih zadovolji. Danes, deset let po koncu svetovne vojne, se začena reakcija proti neodvisnosti in svobodi ženske. Sicer bodo ženske tudi nadalje svobodnejše in neodvisnejše, toda onega pretežno moškega obtežila na ženski obleki ne bo. «Sportna» moda se bo nosila za sport in po vaseh, ker je udobna in enostavna ter odgovarja vsem po-

trebam žene, ki dela. Toda po mestih se ta obleka ne bo več nosila. Večerna obleka bo precej komplicirana, imela bo več ženskosti in bo prijetnejša za oko. Na krilih se bodo pojavili razni okraski, prednost bo imela svila, mehki šifoni, lepo blago s cvetlič.

Na splošno — zaključuje ta modni kralj — se lahko reče, da se pojavlja želja, da naj bodo na obleki čim bolj izražene ženske lastnosti, in moda se bo čedalje bolj prilagojevala tej težnji.

Sedaj torej vemo, kako se rodi in raste ta muhasta spaka, ki ji pravimo moda in ki požira milijarde bogastva. Gospodar kakšne pariške firme gre na sprehod, uživa solnčni zahod, sreča perico, kmetico ali pastirico, skrbno iztika za novimi vtisi in podrobnostmi — in kmalu pride domov, je lahko nova moda že gotova stvar. In kar je še najhujše, Jacques Worth nam je povedal, da se o modi tuhta in razmišlja noč in dan in vedno išče novo. Gromovnikom in bojovnikom proti muhasti modi se torej nikakor ne obetajo — mirnejši časi!

Nota jugoslovenske vlade v odgovor na italijanski verbalni notí radi incidentov v Dalmaciji

Rimska vlada vzela odgovor na znanje

RIM, 24. Minister za zunanje zadeve kraljevine SHS je poslal italijanskemu kr. poslanstvu v Beogradu naslednjo noto: «Z ozirom na verbalni notí italijanskega kraljevega poslanstva od 16. in 18. t. m. v zvezi obžalovanja vrednih incidentov, ki so se pripetili pred kratkim v Splitu in Šibeniku, je ministertvu zunanjih zadev v čast, da obvesti kr. poslanstvo o naslednjem:

Potom notranjega ministra, ki kr. vlada dala dvakrat, in sicer 13. in 14. t. m., formalna navodila, da se v slučaju demonstracij pravčasno izdajo potrebni ukrepi za varnost in integralno protekcijo italijanskih kr. uradov kot tudi italijanskih podnikov in njihovih lastnin ter da podvzamejo krajevne oblasti vse varnostne mere, da se odstrani za vsako ceno nevarnost, ki bi pretela osebam konzularnih predstavnikov kot tudi italijanskim podnikom ter njihovim lastninam. Po informacijah, ki jih je sedaj prejelo ministertvo zunanjih zadev glede zadevnih dogodkov, so bila naročila, dana krajevnim oblastvom, izvršena na način, da so bili italijanski kr. konzulat, šola in bivalisti italijanskih podnikov obdani in zavarovani po organih javne varnosti.

Neposredno po koraku, ki ga je napravilo italijansko kr. poslanstvo, je minister notranjih zadev v skladu z zahtevo namestnika zunanjega ministra odredil takojšnjo in strogo preiskavo. Dasi se ni dalo ugotoviti dejstvo, da je stolica, ki je bila tekom nemirov zagnana proti konzulu g. Castagnettiju, zadela in lahko ranila njegovo roko, je minister zunanjih zadev kljub temu upošteval, ga so se kljub vsem naporom krajevnih oblasti izvršili nekateri obžalovanja vredni incidenti in se je oziral tudi na trdno voljo kr. vlade, da za vsako ceno za brani slične incidente ter da vpostavi in nadalje vzdržuje, čim bolj prijateljske odnose z italijansko vlado, in se sprito tega z namenom, da da na zahteve izražene v prej navedenih notah zadoščenje. požuri, da da naslednji odgovor:

1) Svetniku dr. Radomiru, kot zastopniku krajevnih oblastev za Split in pokrajino, je bilo naročeno, da se formalno opraviči pri posameznih konzulih in podkonzulih kraljevine Italije v Splitu in Šibeniku, kar se bo zgodilo še danes.

2) Izdan je bil nalog, da se morajo vsi krivci eksemplarno kaznovati, kar je bilo že storjeno. Ministertvo za zunanje zadeve ima čast, opozoriti kr. italijansko poslanstvo na številne osebe, ki so bile že aretirane in kaznovane in ki jih je

21. Vsi oni, ki so zakrivali incidente v Šibeniku, bodo na isti način kaznovani.

3) Kr. vlada izjavlja, da je pripravljena poravnati škodo, ki je bila povzročena parknikom in italijanskim podnikom, čim se bo ugotovil njen znesek.

4) Krajevne oblasti, ki so odgovorne za javno varnost, bodo morale odgovarjati pred merodajno oblastjo. V to svrhu je odstopal v Split g. Svetek, nadzornik notranjega ministra, da vodi preiskavo proti zgoraj omenjenim funkcionarjem. Poleg tega je notranje ministertvo razrešilo funkcije pravnega svetnika dr. Ivčića, ki je za časa demonstracij imel funkcijo velikega župana za Split in pokrajino kakor tudi za Šibenik, in je bil torej zastopnik krajevnih oblasti.

V upanju, da bodo ukrenjene mere zadostile zahtevam, ki jih je formuliralo italijansko poslanstvo, in želeč ostati v trajnih prijateljskih odnosih s kraljevino Italijo, bo ministertvo za zunanje zadeve pripravilo — v najkrajšem, od uvedbe preiskave dovoljenem času — nov odgovor.

Ministertvo uporablja priložnost, da ponovno zagotavlja kr. italijanskemu poslanstvu svoje visoko upoštevanje.

Italijanska vlada je z zadoščenjem vzela na znanje odgovor jugoslovenske vlade in smatra incident za zaključen.

Italijanskemu konzulu v Splitu je bilo izraženo sožalje

SPLIT, 24. Danes dopoldne je italijanski konzul v Splitu Castagnetti sprejel najstarejšega uradnika splitskega velikega županstva Krsta Radimira. Radimir je v imenu velikega župana konzulu uradno izrazil obžalovanje radi poslednjih incidentov.

Jugoslovenska vlada je poslala v Sinj nekega višjega uradnika, da izvede preiskavo v zvezi poslednjih tamkajšnjih protitalijanskih demonstracij.

Načelnik ministertva notranjih del dr. Svetek, ki ga je notranje ministertvo poslalo v Split, da izvede preiskavo zaradi poslednjih protitalijanskih demonstracij, je danes zaslisal natakraje in lastnika kavarne, kjer je prišlo do incidenta med demonstranti in konzulom g. Castagnettijem.

Skupina japonskih industrijcev in trgovcev v Milanu

MILAN, 24. Včeraj popoldne je prispelo v Milan kakšnih štiriideset japonskih industrijcev in trgovcev. Med gosti, katere vodi zastopnik družbe «Osaka Mainiki» iz Osake, je tudi nekaj novinarjev. Japonci si bodo ogledali najvažnejša milanska podjetja, nakar bodo nadaljevali svoje potovanje po drugih mestih Italije.

Dr. podžupnik on. Balbo na obisku v Zadru

ZADER, 24. V treh hidroplanih so se davč ob 10. uri pripeljali semkaj državni podžupnik v ministertvu za aeronavtiko on. Balbo, adm. Denti di Piraino in gen. De Pinedo. Sprejeli so jih prefekt Carpani, on. Negri in Krekich, prof. Avenanti kot zastopnik fašistovske stranke, cav. Pirozzi za občino, zastopniki milice, vse fašistovske in sindikalne organizacije ter velika množica, ki je goste navdušeno pozdravila.

On. Balbo in njegovi spremljevalci so se odpeljali v prefekturno palačo in nato v mestno hišo, kjer jih je prof. Avenanti pozdravil s kratkim nagovorom. Spremljan od ostalih gostov si je on. Balbo tekom predpoldneva ogledal območje čono, popoldne ob 16. uri pa je spet odšel proti Benetkam, od koder je bil prišel.

Načelnik vlade na manevrih pri Monferratu

RIM, 24. Načelnik vlade on. Mussolini je prispel nocoj v Trino Vercellese, da prisostuje zaključni fazi manevrov pri Monferratu. Nastanil se je v gradu markiza Scarantija di Villanova.

Za ustanovitev prostih luk

Posvetovanja so se zaključila RIM, 24. Sestanki med zastopniki prizadetih državnih uprav in med zastopniki krajevnih organizacij, ki so proučevali razloga vprašanja, nanašajoč se na ustanovitev prostih luk, so se zaključili. Organiziral je bil te sestanke prometni minister on. Ciano. Na njih so se vsestransko razmotrivala važna vprašanja glede pomorskega prometa in se je soglasno priznala potreba ustanovitve prostih luk.

Merodajne osrednje oblasti, ki pripravljajo, glasom sklepa ministrskega sveta, ukrepe za proglasitev prostih luk, so bile obveščene o željah in potrebah prizadetih pristanišč in je s tem omogočena pametna rešitev vprašanja.

On. Turati v Viareggio

VIAREGGIO, 24. Danes popoldne je prispel semkaj on. Turati, tajnik fašistovske stranke. Ogledal si je razne fašistovske ustanove, nakar je posetil obalo, kjer se nahajajo na letovišču številni otroci. Pozdravljen od občinstva se je tajnik stranke odpeljal popoldne v Marino di Carrara.

Jugoslovija in Albanija

Stališče Beograda napram proglasitvi Ahmeda Zoguja za albanskega kralja

BEOGRAD, 24. Po vesteh iz Albanije, je vse pripravljeno za jutrišnjo proglasitev Albanije za monarhijo in Ahmeda bega Zoguja za albanskega kralja. Zanimivo je, da so vsi tuji diplomatični zastopniki zapustili Tirano in da se bodo vrnili nazaj šele potem, ko se bodo izvršile vse formalnosti glede proglasitve albanske kraljevine.

Jugoslovenski politični krogi posvečajo izvolitvi Ahmeda bega Zoguja za albanskega kralja vse zanimanje. Pri tem izjavljajo, da vlada uradno še ni bila obveščena s strani albanske vlade glede namere, da se Albanija proglašajo v kraljevino. O tem niso bile obveščene niti druge vlade. Jugoslovenska vlada je po mnenju teh krogov zavzela stališče, da nima nobenega povoda, vmešavati se v notranje zadeve Albanije. Stališče jugoslovenske vlade je v tem pogledu popolnoma nevtrarno.

Italija se uradno ne bo udeležila dunajskega semnja

RIM, 24. Prihodnjega dunajskega semnja se Italija ne bo udeležila uradno, z lastnim paviljonom. Tozadevne vesti so bile torej preuranjene. Pač pa se bodo seveda lahko svobodno udeležile semnja posamezne italijanske tvrdke.

ATENE, 24. Zunanji minister Carapanos je odpotoval v Zeleno, kjer bo zastopal Grčijo na zborovanju Družbe narodov. Člana grške delegacije sta tudi pariški in ženevski poslaniki.

Na berlinski konferenci Interparlamentarne unije zastopa KDK poslanec dr. Krnjević

BERLIN, 24. Z ozirom na prostestno brzojavko KDK je izvrševalni odbor interparlamentarne unije sklenil, da imajo beograjski poslanci pravico, nastopati le v imenu onih strank, ki so jih delegirale. Istočasno je bila dr. Krnjeviću priznana pravica, da sodeluje kot zastopnik HSS pri vseh razpravah in vseh odsekih interparlamentarne unije.

ZAGREB, 24. Današnji «Narodni Val» objavlja brzojavko, ki mu jo je poslal poslanec dr. Krnjević iz Berlina. V tej brzojavki izjavlja dr. Krnjević, da pomeni njegov prihod v Berlin zelo mnogo za hrvatski narod in HSS. Predsednik nemškega parlamenta dr. Lobe in predsednik konference interparlamentarne unije dr. Schücking sta izjavila, da docela razumejo borbo HSS in KDK ter da ne moreta dovolj obsojiti zločin v beograjski skupščini. Dr. Krnjević zaključuje svoje poročilo z naslednjo ugotovitvijo: «Končno moram izjaviti, da je izvrševalni odbor interparlamentarne unije sklenil, da smejo v imenu beograjskih parlamentarnih klubov govoriti in nastopati le njihovi predstavniki, dočim je priznal hrvatskim poslancem pravico, da na konferenci, na vseh posvetovanjih in pri vseh razpravah interparlamentarne unije sodelujejo njihovi svobodno izvoljeni predstavniki.

Madžarska in Romunija izmenjava not med obema vladama BUDIMPEŠTA, 24. Romunska vlada je poslala madžarski vladi noto, v kateri odgovarja na njene poslednje predloge v zvezi vprašanja o madžarskih optantih na Romunskem. Nota pravi, da so predlogi romunskega zunanjega ministra Titulescuja z dne 8. junija t. l. poslednji popust romunske vlade v tej zadevi.

Na to noto je madžarska vlada že odgovorila. Obžalovala je, da romunska vlada ni sprejela madžarskih protipredlogov in da je s tem onemogočila zadevna pogajanja.

Letalca Hassel in Cramer nepoškodovana na nekem otoku severno Nove zemlje? TOLEDO (Ohio), 24. Neki radioamater je sporočil brezžični brzojavni postaji v Toledo, da je prejel sinoči več brezžičnih brzojav s podpisom «Rockford». Radioamater ni vedel, kdo je odposlal brzojavke. Vendar pa izgleda, da sta jih v resnici oddala letalca Hassel in Cramer, ki sta pred dnevi pričela svoj prekoceanski polet in se namenila pristati na Groenlandiji.

Kot doznavamo, so tudi nekateri radioamaterji v Chicagu prejeli take brzojavke. Letalca Hassel in Cramer sta nepoškodovana in se nahajata bržkone na nekem majhnem otoku severno Nove zemlje.

NEW YORK, 24. V tukajšnjih letalskih krogih dvomi o verodostojnosti radiobrojavnih vesti, ki naj bi jih bila poslala letalca Hassel in Cramer.

Zagrebski zbor se danes otvori

Jugoslovenska delegacija za jezensko zasjedanje Družbe narodov BEOGRAD, 24. Jugoslovensko delegacijo za prihodnje zasjedanje Družbe narodov tvorijo zunanji minister Marinković, poslanik v Londonu Gjuric in vseučilišna profesorja Strajinski in Pitamic kot delegat ter general Nenadović kot tehnični izvedenec delegacije.

Obavnavna proti zločinski družbi TERMINI IMERESE, 24. Proces proti zločinski družbi, takozvani mafiji, se je včeraj nadaljeval z zasliševanjem obtožencev, ki jih je 187. Skoro vsi priznavajo, da so zagrešili v obtožnici navedena dejanja, vendar pa jih skušajo olepšavati in opravičevati. Številna vprašanja državnega pravdnika in predsednika spravljaajo obtožence v skripca.

Kellogg prispel v Pariz Njegove prve izjave po prihodu v Evropo

LONDON, 23. Državni tajnik za zunanje zadeve Zedinjenih držav Kellogg in kanadski ministriški predsednik King sta prispela danes s prekoceanskim parnikom «Ile de France» v Plymouth. Sprejelo ju je več odličnih osebnosti. Na njihov pozdrav je Kellogg odgovoril, da sta se on in kanadski ministriški predsednik z veseljem napotila v Pariz, da podpiseta pogodbo, ki naj napravi konec vojnam. Menil je, da tvori pogodba velik napredek za civilizacijo. «Kar se tiče Kanade, naše sosedice,» je dejal, «in nas, ni treba pogodb. Naša pogodba je zapisana v srcu naših ljudstev.» Slično se je ob pozdravu izrazil tudi ministriški predsednik King.

Ameriški državni tajnik je dal tekom današnjega dne še več izjav. Med drugim je zastopniku družbe «Press Association» izjavil, da ne bo potoval v London. «Žal mi je,» je dejal, «da mi ne preostane časa, da bi se peljal v London, in ko naj, da bom mogel v največji naglici vrniti poset predsednika svobodne države Irske, preden se bom vrnil v Ameriko. O priliki podpisa pogodbe ne bom imel govora, bil bom le malo beseden. Tudi se ne bom razgovarjal o francosko-angleškem pomorskem sporazumu.»

PARIZ, 24. Kellogg in King sta še včeraj nadaljevala svojo pot proti Parizu. Davi ob 7. uri sta prispela v Le Havre, kjer so ju sprejeli odlični predstavniki civilnih in vojaških oblasti ter generalni štab ameriške kizžarke «Detroit», na kateri se bo Kellogg vrnil v Zedinjene države.

Mestni župan je izročil Kelloggu zlato nalivno pero, s katerim naj bi podpisal pogodbo proti vojni. Kanadski ministriški predsednik King je dobil v dar srebrno spominsko svetiljo. Iz Le Havreja sta Kellogg in King odpotovali še tekom jutra.

Ob 10.10 sta prispela v Pariz. Z njunim prihodom so pričeli, kot označujejo tukajšnji listi podpis pogodbe in slavnosti, pariški dogodki. Na postaji Saint Lazare so ju sprejeli predstavniki francoske vlade in ameriškega poslanstva, seinski prefekt in mestne oblasti. Množica ljudstva je sprejela oba odlična ameriška gosta z navdušenjem. Kellogg se je odpeljal na ameriško poslanstvo, katerega gost bo ostal do konca svojega kratkega bivanja v Parizu.

PARIZ, 24. Kellogg bo ostal v Parizu do srede, nakar bo odpotoval v Le Havre, kjer se bo vkrcal na ameriško križarico «Detroit», na kateri se bo peljal v Dublin. Tu bo ostal kakšnih pet dni. Nato se bo povrnil preko Cherbourgja v Ameriko.

Francoska vlada je odredila, da morajo vsa javna poslopja povodom podpisa pogodbe izvesti zastave in poskrbeti za svetlo razsvetljavo. Tudi prebivalstvo je že začelo izobešati zastave raz hiš.

Davi ob 6.43 se je pripeljal v Pariz grof Ušida, zastopnik Japonske, ki je pooblaščen, da podpiše Kelloggov pakt. Potoval je iz Tokija preko Moskve.

Zagrebski zbor se danes otvori

ZAGREB, 24. Jutri dopoldne ob 9. uri bo otvorjen 10. Zagrebski zbor kot mednarodni vzorčni velesjem, ki bo trajal do 3. septembra. Istočasno bo prirejena razstava narodnih noš in vezenin, ki bo trajala do 10. septembra. Od 1. do 3. septembra bo sejm živine in perutnine. Prva dva dneva v septembru pa bosta prirejena kot zadržna dneva. Vse izoemske tvrdke, ki razstavijo svoje gospodarske izdelke, bodo izvedle polzkušnje v oranju.

Prometni ministertvo je dovolilo pidesetodstoten popust na železnice in v parkih za vse posetnike velesjemja kakor tudi za blago.

STAVANGER, 24. Sovjetski tedolomec «Krasin» je odplul proti Bergenu, kjer se bo zalozil s premogom. V Bergen bo prispel bržkone še tekom dneva.

Reka na dan morja

pri šibeniku

ŠIBENIK, 24. Vseučilišni profesor iz Zagreba dr. Filipović se je danes mudil v Šibeniku. Tu je na morskem bregu Sulivca delal poizkuse s svojimi aparati za določitev poselnih vodnih struj.

Kot plod tega svojega proučevanja je profesor dr. Filipović ugotovil, da se nahaja na morskem dnu v globini 50 m pod gladino reka, ki struji v okrog 12 m širokem koritu. Ta močni tok sladke vode je mogoče prav dobro spoznati posebno na bregu, ki ga prebivalstvo že od nekdaj imenuje Vrulje. Ni izključeno, kot izjavlja nekateri inženirji v Šibeniku, da je ta reka v zvezi z rečnim tokom, ki so ga inženirji izsledili tekom gradnje železnice.

Nemiri v Rigi

Krvav spopad med policijo in stavkajočimi delavci

VARŠAVA, 24. Po vesteh iz

Kovna je baje prišlo smoti v Rigi do krvavega spopada med stavkajočimi delavci in policijo. Poročila iz Rige so zelo vznemirjujoča, a izgleda, da ne odgovarjajo docela resnici. Baje je 200 ljudi mrtvih in še mnogo večje število ranjenih.

Stavka v Rigi se je pričela radi ostrih odredb, ki so jih izdale oblasti proti delavskim organizacijam. Policija je aretirala izredno mnogo ljudi.

pa vajeni videti vsako leto nekoliko pred jesenjo.

Sadje ima sploh letos najmočnejšo besedo na trgu — konkurenca je na splošno živahna, povpraševanje po sadju dobro, kupčije srednje. Cene pa so zelo blage. Tudi največje množine sadja, ki so na trgu na razpolago, ne omajajo gotove višine cen. Posebno se to vidi pri figah, ki so druga leta zamoglo v tej dobi notirati le, ko je šlo za prvovrstno blago. Letos je najnižja cena 60, kar pomeni, da gre na trg tudi najslabše blago. In smo v polni sezoni!

Pozno prebujenje zelenjadnega dela trga daje današnjemu trgu polnejši značaj. Ako bi tega ne bilo, bi trg bil zelo klavnen. Tako vidimo tik ob cesti nagromadene jerebe, vreče, koše i. t. d. z raznimi solatami, spinatami, radičem, kumarami i. dr. Tam je zelo živahno, posebno, ker ustvarjajo živo sliko pridne gospodinje, gostilničarke in male preprodajalke.

Glavni del trga, ki hrani dva skrajno važna življenjska pridelka, krompir in fižol, je na kritični točki. Cene tema pridelkov so še previsoke za nabavo v svrhu shranjevanja, in trgovci potrpežljivo čakajo.

Zelo je padla v razmerju z drugimi leti, trgovina z južnim sadjem, kakor limonami in melonami. Tudi pojav takolimenovanih melagran ne izpodbija te trditve: južno sadje je letos imelo slabo leto. Morda se bo še izboljšalo to stanje — vsaj tendenca je taka. Hvaležen trg imajo češplje, ki so že precej popustile v cenah. Bilo jih je mnogo na trgu.

Grozde se na more uživati, četudi je cena precej nizka. Blago namreč ni preveč dobro. Ali je prezdaj dozorelo, ali pa je voden.

Stanje kupcij včerajšnjega dne srednje.

Zadnje cene so bile:
Zelenjava: Cesen 120—150 lir za stot; rdeča pesa za kuhno 200—260; navadna bela pesa 60—180; navadno zelje 120—130; male kumare 60—140; čebula 30—70; večje kumare 50—60; fižolov strožju 260—420; ločike 200—300; malinane 80—170; paprika 120—250; krompir 50—65; paradizjak 40—120; češplje 50—130; radič 100—400; radič za kuhno 50—150; špinata 100—200; fižol v strožju ozki 360—620; buče za kuhno 100—300.

Sadje: fige 60—250; indijske fige 160; limone 80—100; jaboka 80—200; hruške 40—300; bruske 80—350; melone — vodne dinje 130—260; češplje 50—130; melagrane 100; grozdje 120—360.

Cene brutto per netto. Na drobno so cene za 20% višje.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu
dne 23. avgusta 1928.
Rojeni: 9 (mrtvorojeni: 1);
umrli: 11;
poroke: 4.

Iz tržaškega življenja

Avto ubil mladeniča

Včeraj popoldne se je vračal v skladišče po ulici Valdirivo navzdol tovorni avtomobil trdke Gianfr. Na avtomobilu, ki je imel priklopljen še drug voz, je bilo več uslužbenec omenjene trdke, med njimi tudi 19-letni Emil Adimiano, stanujoč v ulici Milano šte. 25. Ta je sedel na zadnji strani prvega voza. Ze se je avto blizal skladišču trdke, ki se nahaja v ulici Valdirivo šte. 4, ko je avto radi neke ovire na tleh močno poskočil, tako da je Adimiano izgubil ravnotežje in padel na tla med avtomobil in priklopljeni voz. Tovariši, ki so prisostvovali nesreči, so koj ustavili vozilo, a bilo je že prepozno. Nesrečni mladenič je prišel z glavo pod kolesa drugega voza in si zdobil črepinjo. Zdravniku rešine postaje, ki je bil poklican nemudoma na pomoč, ni preostajalo drugega, kot da ugotovi mladeničevo smrt.

Stroj mu je razmesaril roko

V Petelinah so včeraj mladiči žito. Pri mlaitnem stroju je bil zaposlen 37-letni Anton Slavec. Ko je tlačil snope v stroj, se mu je roka zapletla v kolesje in stroj mu jo je popolnoma razmesaril. Vsačani, ki so se nahajali v bližini, so ustavili stroj in prenesli ponesrečenega Slavca v bližnji St. Peter k okrajnemu zdravniku. Ta ga je za silo obvezal; ker pa je bilo Slavčevo stanje precej opasno, ga je dal prepeljati v tržaško bolnišnico. Tu

kaj ga je zdravnik pregledal in smatral za neobhodno potrebno, da se mu odčlaga roka. Prenesli so ga v operacijsko sobo, kjer so ga operirali. V najboljšem slučaju bo odzdravil v enem mesecu.

Z nogo pod vlak

43-letni železničar Aleksij Orsini, stanujoč v ulici Udine šte. 35, je včeraj zjutraj delal na južni postaji. Pri nekem pokvarjenem tiru je izmenjeval prečnice. Nekako ob 10.40 je ravno nameraval zapustiti delo, ko mu je prišla naproti lokomotiva, ki je porivala neki železniški voz. Nesrečni železničar se je naglo dvignil, a bilo je že prepozno. Lokomotiva ga je sunila v hrbet in vrgla na tla. Nesreča je hotela, da je z eno nogo ostal na tračnicah in mu jo je lokomotiva po-

polnoma zdrobila. Z vozom rešilne postaje je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer je bil sprejet v opasnem stanju v IV. oddelku.

Z lestve je padel

15-letni Edvard Skrbec, stanujoč v Rojšanu šte. 7, je zaposlen kot vajenec v trgovini jestvin Edvarda Cosmelija v ulici Montorsino šte. 7. Včeraj popoldne je v omenjeni trgovini imel skladati neke zaboje na visoko polico. Ko je tako težko natovrjen stopal po lestvi navzgor, se mu je spodrsnilo, da je padel na tla z višine kakih dveh metrov in se močno poškodoval na levi nogi. Zdravnik rešine postaje, ki je bil poklican na pomoč, ga je dal prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so ga pridržali v X. oddelku.

ga je pobral in ga odpeljal v Gorico v zavod Sv. Justa, kjer si zdravi zadobljene rane. Motocikel pa je zadalil več poškodb kot njegov gospodar.

Listnica urodnosti

Dopisnica iz Vogarskega: Prejeli smo vaš dopis, ali vam žal ne moremo ustreči. Posebno kar se tiče nesposobnosti, ki se dogaja, o prikopanju v Vipavi, kot pišete, je gotovo, da je treba take stvari rešiti, oziroma odpraviti doma brez šuma v javnosti. Če so Vaše navedbe v celoti resnične, opozorite g. poteštata, ki bo gotovo poskrbel za tozadevno primerno pozdrilino. Pa pišite nam še kaj. Pozdravljeni!

Za Zeleni križ

V spomin pokojnega Tea Ventina na njegov prijatelj darovali Zelenemu križu L 56.

Sinovi dr. Oskarja Morpurga so darovali v spomin umrlega očeta L 200 za Zeleni Križ.

SOLEKAN

Nezgodna na delu

Gradba svetišča Matere božje na Sveti gori se bliža svojemu koncu. Vrše se še zadnja dela. Kleparski vajenec, šestnajstletni Bruno Franzoni je postavil cevi za deževnico. Stal je na lestvi, nenadoma je pa telebnil na tla z visočine kakih šestih metrov. Prvo pomoč so mu nudili drugi delavci, v tem je bil pa poklican goriški Zeleni križ, ki je prejel ponesrečenega mladeneča v goriško bolnišnico, kjer so ugotovili zdravnik, da si je zlomil pri padcu ključnico in da se bo moral zdraviti kakih šest tednov.

BORZNO POROČILO

Trst, dne 24. avgusta 1928.
Amsterdam 763—769; Belgija 263.50—267.50; Francija 74.47—74.77; London 92.57—99.77; New York 19.03—19.09; Španija 314—320; Švica 366.75—368.75; Atene 24.50—25; Berlin 452.25—458.25; Bukarešt 11.45—11.85; Praga 56.47—56.74; Madžarska 329.50—335.50; Dunaj 266.50—272.50; Zagreb 33.43—33.77.

Uradna cena zlata 23. VIII L 368.62; Liktorsko posojilo L 82.50; vojnoškodninske obveznice L 75.70.

MALI OGLASI

MOTORNO KOLO, lahko, nemško, popolno se proda za L 900.— Via Slataper 24. 881

BABICA, diplomirana, govori slovensko, sprejema dnevna noseča. Bodulich Ana, Madonna del Mare 19, II.

MLAD sofer išče službo s prvim septembrom. Plača po želji delodajalca. Naslov pri tržaškem upravitelstvu. 891

Naročajte „Edinost“

LAURENT PUCETTI — MILANO, Via Marcora 23 (v Parizu — Rue Pascal 39)

GLUHOST

Brez operacije in brez bolečin zamonjati gluhi in oni, ki so že vse poskusili, a brez uspeha, pridobiti zopet ta dar in to po učinkovitem načinu, ki je uspeh dolgoletnih in mučnih poizkusov proti gluhosti in šibkemu sluhu.

Interesenti se lahko z vso zaupnostjo obrnejo do g. Laurent Pucetti, specialista v Parizu, ki bo rade volje pokazal uporabo izumljenega aparata.

Brezplačna pojasnila od 8. do 16. v Trzinu: torek, 28. avgusta, hotel Roma; v Trstu: sredo, 29. četrtek, 30. in petek, 31. avgusta, hotel Vanoli, Piazza Unità; v Gorici: sobota, 1. septembra, v hotelu Unione, Via Garibaldi 10. 686

SANTE BUSOLINI — GORICA

Apnenice v Solkanu. — Uprava v Gorici, Via G. Caprin št. 5, tel. št. 314.

Apnenice, ki delujejo noč in dan, se nahajajo ob cesti, ki pelje iz Solkana v Plave. Njihovo apno je masno, kakor izhaja iz analize goriškega kmetijske kemičnega poskuševališča od 13. aprila 1926, št. 701, in vsebuje skoraj sam kalcijev oksid (96.50%). Apno je prvovrstno, čisto, dobro kuhano, se da hraniti in pripravno za katerokoli rabo. Prodaja se tudi ostanek (spurgo), ki je dober za zidove in kot gnojilo. Pri cenah je (639) konkurenca izključena.

P O D L I S T E K

V. J. KRIŽANOVSKA;

Pajčevina

Roman v štirih delih
Iz rušine prevedel I. V.

— Kaj? Od Milice? — se je začudil Kromski.
— Tako je. Milica Jurjevna je ustanovila v kvartirni ubožnici, bolnišnico, porodnišnico itd. Ker pa se vse te ustanove vzdržujejo z grofičnimi sredstvi, tedaj je tudi upravno osobie od nje odvisno. Prejšnji teden je umrl lekarničar, a babica je padla z voza in si zlomila nogo in Bog ve, če bo mogla še kodaj nastopiti svojo službo; prej ne kakor da. Milica Jurjevna ji je nakazala za stučaj nesposobnosti majhno pokojnino. In za te dve izpraznjeni mesti sta naš častiti božji pastir in njegov nič manj spoštovani prijatelj dobila svoja kandidata, ki sta Juda. Posebno važno je zanje mesto babice, ki ima velik vpliv med delavstvom, zato so ubogi Ivanovi, pošteni ženski, ki je bila priljubljena in zelo v čišli pri ljudstvu,

povzročali že dalje časa razne neprijetnosti in jo z laznimi obdolžitvami skušali izpodrinuti. Celotna njena nezgoda se mi zdi skrajno sumljiva, dasi ni mogoče ničesar dokazati.

— Toda, če je Milica odbila oba kandidata, potem je stvar v redu.

— Ne popolnoma. Še nista prosila osebno pri Milici in meni se zdi, da sta napad odložili do tvojega prihoda.

— Do mojega prihoda? To je zabavno, — se je nasmehal Kromski in zmignil z rameni.

— Vidiš, stvar je taka. Tebe, Rostislav Ivanovič, smatrajo — po pravici ali ne — za »svobodnomošnega«; razen tega si ti prišel iz prestolice, iz samega gnezda mednarodne kuže, zato upajo, da boš ti svoji ženi vcepil nepristranost, ki je čednost vsakega »razumnega« človeka. Seveda, to se meni tako dozdeva, no.

Nenadoma se je Derevinin zasmejal ter pokazal v drevored, ki je vodil na teraso.

— Pogledj, oba prijatelja že gresta; zato pripravi se na nasook.

— Dobro, in evo Milica z Jekaterino Leopoldovno. To se pravi, da so bojne sile zbrane in pripravljene na boj, — je odgovoril v smehu Rostislav.

stislav.

— Naj le nastopita, — je odgovorila z nasmehom Milica, ko sta ji prijatelja razložila stvar, ter sedla poleg ženina, gledajoč btižajoca se moža.

Svečenik je bil visoke postave in krepkega telesa. Zagorelo obličje trdih potez je bilo obrobjeno z veliko črno brado. Bil je odet v dolgo svečeniško kuto, izpod slamnatega kloboka so moletli gosti lasje, ki so bili umno krajše pristrizani, kakor je bilo to v navadi pri svečnikih.

Učitelj je bil neznan, krivonog, suh človek izrazito judovskega tipa in himavskih očel.

Obiskovalca sta bila precej hladno sprejeta; Milica, Kromski in Derevininova so podali roko svečeniku, toda učitelj se je moral zadovoljiti s pokimom glave, česar pa ni zameril na videz in skromno sedel ob strani.

Svečenik je naprej častital Milici zaradi ženinovega prihoda, nato je takoj prešel k vprašanju. Z vnetimi besedami je začel hvaliti znanje, vestnost, spretnost in nesebičnost, skratka, vse čednosti svoje kandidatke, ki je bila po njegovih besedah najsposobnejša od vseh ostalih za mesto, ki je ostalo izpraznjeno po nezgodi uboge Ivanove.

— Ali je ta oseba vaša sorodnica? Povejte,

ali je že kje služila, koliko je stara in kje je zdaj? — je mirno izpraševala Milica.

Svečenik je oživel.

— Ne, svetlost, ni moja sorodnica. Toda moj bratranec, dijak na medicinski fakulteti moskovskega vseučilišča mi jo je zelo priporočil; poleg tega more gospa Livšiceva predložiti pohvalno spričevalo doktorja Rivkina, pri katerem je bila v službi v njegovi porodnišnici. Je to dekle dvajset osmih let in živi začasno pri gospe Kukernanovi. Če dovolite, se jutri sama predstavi vam s prošnjo.

— Ali je Judinja? — je vprašala Milica.

— Da, Lija Solomonovna je Izraelitka. Toda mislim, da pri delu, kjer sta znanje in izkušnja poglavitne važnosti, ne igra narodno in versko vprašanje nikake vloge, — je odgovoril Agafangel zardavajoč.

— Oprostite, batjuška, vprašanje narodnosti je pri meni poglavitno in jaz mislim nastavljati samo svoje rojake.

— Ruski Izraeliti so vendar tudi vaši rojaki, ali imajo vsaj pravico zahtevati, da jih za take smatrajo.